

Projekt „Dobra śmierć? Antropologia niemedycznej opieki paliatywnej w Polsce” przygląda się ludziom, którzy towarzyszą osobom umierającym i ich rodzinom poza szpitalem: doulom śmierci, towarzyszom żałoby, koordynatorom geriatrycznym, edukatorom oraz wyspecjalizowanym pracownikom domów pogrzebowych. Choć na Zachodzie podobne profesje opisuje się od lat, w Polsce – kraju szybko starzejącym się, wciąż katolickim, lecz coraz bardziej zsekularyzowanym – pozostają one niemal nieznane. Projekt wypełnia tę lukę i odpowiada na praktyczne pytanie: jak zapewnić godne, bliskie człowiekowi wsparcie u kresu życia, gdy rodziny są rozproszone, a system zdrowia koncentruje się głównie na procedurach medycznych.

Badania potrwać rok i obejmą:

- obserwację uczestniczącą podczas warsztatów i wydarzeń organizowanych przez przedstawicieli i przedstawicielki nowych zawodów niemedycznej opieki paliatywnej;
- autoetnografię stworzoną na podstawie rocznego stażu w nowym zawodzie niemedycznej opieki paliatywnej (konsultantka telefonu wsparcia dla osób w żałobie);
- około 20 narracyjnych wywiadów z praktykami z różnych części kraju;
- analizę materiałów szkoleniowych i medialnych w perspektywie krytycznej analizy dyskursu.

Takie połączenie metod pozwoli uchwycić zarówno codzienną praktykę, jak i społeczne wyobrażenia o „dobrej śmierci”.

Dlaczego to ważne?

- Polska literatura skupia się dotąd na lekarzach i hospicjach; rola świeckich specjalistów od umierania pozostaje białą plamą.
- Starzenie się społeczeństwa i rozwój rynku usług opiekuńczych sprawiają, że coraz więcej rodzin poszukuje wsparcia emocjonalnego i organizacyjnego poza systemem publicznym.
- Poznanie nowych profesji pomoże decydentom lepiej planować politykę opieki paliatywnej, a praktykom – wypracować wspólne standardy.

Spodziewane efekty to pierwsza w Polsce mapa tych zawodów i procesów ich powstawania, a także wkład we współczesne rozumienie kategorii „dobrej śmierci”, który może przełożyć się na lepsze rozumienie potrzeb pacjentów paliatywnych.